

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos III. — Izdan in razposlan dne 8. februarja 1870.

6.

Dopustno pismo od 9. decembra 1869,

za delo in rabo lokomotivne železnice od Ebensee na Išel v Steg na Hallstadtskem jezeru, s konjsko železnico od Išelskega kolodvora do državne solovarnice.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski;

apostolski kralj ogerski, kralj česki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; veliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, salcburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; veliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd., itd., itd.

Ker so vitez Jožef Brenner-Felsach, grof Julij Falkenhayn in Ferdinand pl. Lidl zaprosili, da bi se jim podelilo dopuščenje (koncesija), delati in uživati lokomotivno železnico od Ebensee na Išel v Steg na Hallstadtskem jezeru, s konjsko železnico od Išelskega kolodvora do državne solovarnice, našli smo za dobro, z ozirom na občno koristnost tega podvzetja (započetja), imenovanim prosilcem na podlogi postave od 20. maja 1869 (Drž. zak. št. 82 ex 1869) o prostosti od davkov za nove železnice to dopuščenje podeliti tako le:

Člen 1. Podeljujemo koncesionarjem pravico, narediti in uživati lokomotivno železnico od Ebensee na Išel v Steg na Hallstadtskem jezeru, s konjsko železnico od Išelskega kolodvora do državne solovarnice.

Člen 2. Cesta sama in nje uredba za vožnjo naj se naredi po načrtu na drobno ustanovljenem, ki ga je ministerstvo za trgovino potrdilo.

Zlasti se je pri delanju železnice ravnati po zahtevah ministerstva za trgovino in po obstoječih občnih stavbenih in policijskih predpisih.

Prenaredbe v načrtih so pridržane odobrenju državne uprave, če bi se po tem, kar tehnični pregled in politični po §. 6 postave za dopuščanje železnic *) zapovedani obhod ceste pokaže, vidile potrebne za javno občenje in za varnejši obstanek ceste, kakor tudi za izpolnitev postavnih določeb.

Če bi se pri izpeljevanju dela iz ozirov na stavbeno ekonomijo ali na službo pokazalo, da se mora ali da je koristno odstopiti od železničnega črteža ali od načrtov na drobno ustanovljenih, — s čimer se pa v §. 1 določena mer železnice ne sme predrugačiti, niti se sploh smejo razmerja glede na lego in mer obrniti na slabše, — mora se za tako predru-gačbo tudi izprostiti potrjenje od državne uprave.

Spodnje delo te železnice sme se narediti samo za eno kolejo.

Državna uprava ima pravico takrat zahtevati ondi, kjer se ji bo zdelo potrebno, da se napravi spodnje delo za drugo kolejo in ta koleja naredi, kadar bo letni sirovi dohodek skozi dve leti zaporedoma 140.000 gld. v srebru na miljo presegal.

Koncesionarji se zavezujejo zaradi porabe kolodvorov že obstoječih ali dopuščenih železnic na stikališčih njihne ceste, kakor tudi o uredbi službe pri prehodu z ene na druge železnice skleniti dogovor z dotičnimi upravami. Troške za potrebna razširjavna dela na tujih kolodvorih bodo nosili koncesionarji.

Državni upravi je pridržana pravica, če bi se dorazumenje ne doseglo, postaviti pogoje za vzajemno porabo voz domačih sosednih železnic in za dopeljavo rudniških in drugih železnic po lastni potrebi v to železnico.

Člen 3. Koncesionarji se zavezujejo, da bodo delo koncesionirane železnice v treh mesecih od dne podeljenega dopuščenja začeli in kos od Ebensee v Išl v dveh letih počemši od istega dne, kos dalje od Išla v Steg pa v treh letih potem dodelali in dodelano železnico občni službi izročili.

Člen 4. Koncesionarjem se za izpeljavo koncesionirane železnice dodeljuje pravica razlastitve po določbi dotičnih postav.

Ista pravica sme se dodeliti koncesionarjem zastran železnocestnih kril do posameznih obrtnišč, o katerih bi državna uprava spoznala, da so koristna za javni interes.

Člen 5. Koncesionarji se imajo pri delanju koncesionirane ceste in pri rabi iste držati tega, kar ustanovljuje pričujoče dopustno pismo, kakor tudi tega, kar velevajo na to stran dane postave in ukazi [zlasti postava za dopuščanje železnic od 14. septembra 1854, Drž. zak. št. 238, in reda za vožnjo po železnicah od 16. novembra 1851 **)], in tako tudi postav in ukazov, ki bi se v prihodnje utegnili izdati.

Člen 6. Koncesionarji imajo tedaj zlasti zastonj voziti pošto in poštne postavljenice po predpisu §. 68 omenjenega reda za vožnjo po železnicah, in poštna uprava ima oblast za vozovlak, ki od končnih postaj vsak dan odrine, določiti, kdaj ima oditi in kako hitro ima voziti med tema končnima postajama tje in nazaj.

Kolikorkrat bi poštna služba zahtevala več kakor en voz z osem kolesi ali dva čvetero-kolesna vozá, dobé koncesionarji za vsak voz, ki ga več dado za ta namen, odškodnino na miljo, ki se ustanovi dogovorno v pravní ceni.

Če bi poštna uprava našla za dobro, na koncesionirani železnici vpeljati ambulantno pošto, kakoršna že obstoji na drugih avstrijskih železnicah, morajo koncesionarji pamesti navadnih voz z osmimi ali štirimi kolesi brez vračila napraviti in vzdrževati za to potrebne osmo- ali čveterokolesne vozove za poštno ambulanco narejene po zahtevi poštne uprave.

*) Državnega zakonika od l. 1854, št. 238.

**) Državnega zakonika od leta 1852, št. 1.

Za opravljanje pošlne službe v postajah, kjer se pisma prejemajo in kjer se izročajo, mora se pripravna pošlta pisarnica v železničnem poslopju zastonj prepustiti, in če bi na to stran bilo še večih potrebsčin, naj se napravi poseben dogovor.

Dalje imajo koncesionarji dolžnost, pošlne pošiljke — ki nimajo denarne vrednosti — in kterih ne spremlja noben pošltni uradnik ali služabnik, brez posebnega poročila na dotične postaje odpravljati in ondi jih izročati.

Pisma, ki si jih glede na upravo železnice železnično ravnateljstvo (upravno svetovalstvo) in pa organi njemu podložni ali ti organi med sabo pošiljajo, smejo se na dotičnih kosih ali daljavah te železnice odpravljati po železničnih postavljenjih.

Člen 7. Koncesionarji imajo dolžnost, upravi državnega telegrafa napeljava telegrafov poleg železnice na železničnih tleh brez posebnega povračila dopustiti. To da telegrafska uprava se mora s koncesionarji domeniti zastran mesta, kje ima napeljava iti.

Dalje morajo koncesionarji brez posebnega plačila prevzeti varovanje telegrafske napeljave po železničnem osebju.

Nasproti pa imajo koncesionarji tudi pravico žice (drát) za železnični telegraf pritrjevati na kole državnega telegrafa.

Železnični telegraf, če državna uprava zastran državnih poslanic (depeš) drugači ne zapové, in zastran privatnih mičesar ne dogovorí, rabi se edino za naznanila, ki se tičejo vožnje po železnici, in torej je ta poraba pod vplivom in nadzorom državne uprave.

Člen 8. Visokost voznine za ljudi in blago podvržena je sledečim utesnitvam:

Maksimalna tarifa na avstrijsko miljo, in to pri popotnih za osebo

v I. razredu	36 kr. avstr. velj.
„ II. „	27 „ „ „
„ III. „	18 „ „ „

Če bi se pokazalo, da je treba voznino za ljudi še bolj znižati, in če bi koncesionarji ne bili v stanu, primerno polajšavo dovoliti popotnikom III. razreda, bodo dolžni, če jim ministerstvo za trgovino naroči, vpeljati IV. razred (vozove za stoječe), kterih trifa bo deset krajcarjev na miljo.

Maksimalna trifa zastran blaga pri navadni hitrosti na colni cent in miljo: tri krajcarje avstr. veljave.

Izjemno imajo za železnico od Ebensee na Išel v Steg, po tem za vožnjo po krilu od Ebensee v Gmunden, če bi ga koncesionarji naredili, za sledeče reči pri polnih vozovih veljati tile postavki voznine:

A. za žito, sočivje in mlevno robo, železo, rudo in železne plošče, stiskano šoto, kamnje apnarsko in zidarsko 2.₃ kr. avstr. veljave;

B. Za sol, premog in drva 1½ kr. avstr. velj.

Za odpravnino se vzema od vsega blaga po 2 kr. na colni cent. V tem je zapopadeno plačilo za nakladanje in razkladanje in za občno zavarstvo. Če bi dotičnik sam blago nakladal ali razkladal, bode se za odpravnino samo po 1.₃ kr. od colnega centa jemalo.

Zastran voznine od drugih stvari, zastran ustanovljenja skladovine, razredbe blaga in drugih določeb glede na prevažanje blaga treba bo tako ravnati, da dotične cene in določbe ne bodo smele nikakor biti večje in nadležnejše od ónih, ki veljajo na državni železnici.

Uravnavanje voznin za ljudi in blago med tu postavljenimi mejami pristojí koncesionarjem.

Pri tem pa se nima nikomur osebno predstvo dajati.

Če se torej kakemu odpravniku ali pošiljaču blaga pod gotovimi pogoji voznina zniža ali ktera druga ugodnost dodelí, mora se ta znižba ali ugodnost dodeliti vsem odpravnikom ali pošiljačem, kteri so voljni izpolniti iste pogoje.

Vse posebne trife se morajo javno razglasiti.

Toda postavodavstvu je vsak čas pridržana uredba trife za vožnjo ljudi in blaga. Taki uravnavi se imajo koncesionarji podvreči.

Vsakakor ima državna uprava oblast, primerno znižati voznino s stranskimi pristojbam; vred, brž kakor čisti dohodek zadnjih dveh let preseže deset odstotkov napravnega kapitala.

Člen 9. Dopušča se odmerjati in pobirati voznino za ljudi in blago v domačem srebrnem denarju, vendar tako, da se plačilo po kursni vrednosti preračunjeno mora v dežel-nem denarju jemati.

Trifa se mora vsak mesec posebej na zaprosbo koncesionarjev, kakor tudi na zaukaz državne uprave, po srednjem kursu srebra v preteklem mesecu preobrniti (reducirati) na deželni denar, pri čemer se brez privolitve koncesionarjev ne sme iti čez 5 odstotkov izpod omenjene srednje cene.

Člen 10. Transporti vojakov se morajo po znižani trifi opravljati, in to po dogovoru na to stran, kakor tudi glede polahčie za potujoče vojake, med vojnim ministerstvom in ravnateljstvom cesarja Ferdinanda severne železnice dne 18. junija 1868*) sklenjenem, ktere-ga določbe so celokupni del dopustnega pisma.

Če bi se pa kdaj z vsemi avstrijskimi železnicami ali z večino njih zastran prevažanja vojakov dogovorile določbe državi ugodnejše, naj imajo one veljavo zadobiti tudi za konce-sionirano železnico.

Te določbe naj se obračajo tudi na stražo finančno in varnostno, ki ste uravnani po vojaško. Koncesionarji se zavezujejo, da bodo dajali vojakom potujočim po koncesionirani železnici ugodnosti ali polahčie dodeljene od vseh uprav avstrijskih železnic.

Koncesionarji se zavezujejo, da pristopijo obstoječemu dogovoru avstrijskih železno-cestnih uprav zastran vzajemnega pripomaganja z vozili pri večih vojaških transportih kakor tudi glavnim vodom o bojnih železnocestnih oddelkih, kakor so dogovorjena med državnim vojnim ministerstvom in obstoječimi železnocestnimi družbami.

Člen 11. Državni uradniki, postavljeni in služabniki, ki po naročilu gosposke nad-gledujoče upravo železnic in vožnjo po njih, ali zarad varstva državnih interesov po kon-cesiji ali iz dohodarstvenih oziror porabijo železnico in izkažejo naročilo te gosposke, morajo se s potno robo vred zastonj voziti.

Člen 12. Državna uprava ima pravico, kadar bi živež v avstrijskem cesarstvu bil nenavadno drag, ponižati za-nj voznino na polovico maksimalne cene.

Člen 13. Koncesionarjem se daje tudi pravica, napraviti družbo delničarsko in za nabor potrebnega denarja izdati delnice in predstvene obligacije glaseče na prinesca ali na stanovitna imena, ki se smejo na avstrijskih borsah prodajati in uradno notirati.

S predstvenimi obligaciji nabavljeni denar ne sme presegati treh petin napravnega kapitala.

Če se predstvene obligacije izdado v tuji valuti, mora se znesek tudi v avstrijski valuti naznaniti.

Predstvene obligacije se morajo pred odplačati nego delnice.

Družba nastopi vse pravice in dolžnosti koncesionarjev; družbena pravila potrebu-jejo potrjenja državne uprave.

Člen 14. Koncesionarji imajo oblast, agencije v domači in vnanjih deželah postav-ljati, kakor tudi napravljati vozila za ljudi in blago po vodi in na suhem, držeč se obsto-ječih predpisov.

*) Normalni ukazi c. kr. armadnega ukaznika od l. 1868, 21. kos, št. 97.

Člen 15. Za železnico koncesionirano se dodeljujejo te-le polahčice :

- A) Oprostitev od dohodnine in štempeljskih pristojbin za kupone, kakor tudi od vsakega davka, ki bi se morebiti s prihodnjimi postavami vpeljal, za pet in dvajset let.
- B) Oprostitev od štempla in pristojbin za vse pogodbe, vloge in druga pisma za nabavo kapitala, in za delanje in opravo železnice do tistega časa, ko se izroči občni službi.
- C) Oprostitev od štempljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic in predstvenih obligacij kakor tudi začasnic (interinalnih listov), in prenosnine, ki bi jo bilo plačati od kupljenega zemljišča.

Člen 16. Stavbeni račun se bo sklenil po tem, ko se ta železnica popolnoma dodela in v občno porabo izroči, po načrtih od strani državne uprave potrjenih vendar pod pridržkom kake poznejše dopolnitve.

Na stavbeni račun se pišejo :

- a) Troški pripravljalnih del in sestave projekta;
- b) troški za dokončno naredbo in opravo železnice, interkalarne obresti stavbenega kapitala, kakor tudi drugi potroški, ki so bili potrebni za dodelanje in odprtje železnice;
- c) troški za nabavo denarjev, oziroma srednji znesek kursne izgube pri izdatbi delnic in predstvenih obligacij za nabavo potrebne gotovine.

Člen 17. Državna uprava ima pravico, prepričati se, da je železnica v vseh delih namenu primerno in trdno rarejena in za službo opravljena, ter zaukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odstranijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje. Komisar, ki ga postavi državna uprava, sme tudi, kolikorkrat za dobro najde, priti v seje upravnega odbora, kakor tudi k velikim zborom, ter državnemu interesu škodljive naredbe ustavljati.

Za le-to nadgledovanje železničnega podvzetja morajo koncesionarji z ozirom na opravila s tem združena v državno blagajnico plačevati po čez letno povračilo, katerega znesek določi državna uprava.

Člen 18. Doba, doklej bo koncesija trpela in po §. 9, b) postave za dopuščanje železnic varovana, da se ne smejo napraviti nove železnice, ustanovljuje se na devetdeset let od tistega dne, katerega se začne vožnja po vsi koncesionirani liniji, in ko ta doba preteče, ugasne koncesija.

Koncesija ugasne tudi, če se rok v členu 3 ustanovljen za dokončanje dela in za odprtje čeznice ne bi dostal, ter bi se prestop roka ne mogel opravičiti ne v zmislu §. 11, b) postave o dopuščanju železnic, niti posebnost s kako politično ali finančno krizo.

Člen 19. Državna uprava si pridržuje pravico, kadar preteče trideset let od dne, katerega se je izdala dopustnica, vsak čas odkupiti koncesionirano železnico.

Da se določi odkupščina, bodo se letni čisti dohodki, ki jih je podvzetje v zadnjih sedmih letih pred pravim odkupom imelo, sešteli, od tega čisti dohodki dveh najslabših let odbili in po tem poprečni čisti dohodki ostalih petih let izračunili.

Ta poprečni ali srednji znesek se bo po tem družbi kakor letnina v pololetnih delih plačeval dotle, dokler se ne izteče ustanovljeni čas koncesije.

Člen 20. Kadar ugasne koncesija in tisti dan, ko ugasne, prihaja država brez vračila v neobteženo last in uživanje koncesionirane železnice, zlasti tal, zemeljskih in umetnih del, cele spodnje in vrhnje naprave in vse nepremične železnične pritikline, kakor so: kolo-dvori, nakladališča in razkladališča, vsa za železnično rabo potrebna poslopja na odhodiščih in prihodiščih, stražnice in nadgledovalnice z vso opravo v stoječih mašinah in vseh nepremičninah.

Kar se tiče premakljivih reči, kakor so: lokomotivi, vozovi, premične mašine, orodje in druge naprave in robe, kolikor so potrebne ali dobre za nadaljno službo, naj prejde toliko teh reči in oziroma toliko vrednosti zastoj na državo, da se bo vjemalo s prvo železnično opravo, ki je zapopadena v napravnem kapitalu.

Po odkupu železnice in od dne tega odkupa prihaja država, plačevaje vsako leto izračunjen prihodek, brez drugega vračila v last in uživanje tu koncesionirane železnice z vsemi prej omenjenimi dotičnimi rečmi, tako premičnimi kakor nepremičnimi.

Naj ugasne koncesija ali naj se železnica odkupi, ostaja koncesionarjem réservnega zaloga napravljene iz lastnih dohodkov podvzetja in kar ima denarjev tirjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, kakor so: peči za coaks in apnenice, livnice, fabrike za mašine ali drugo orodje, shranišča, koaks, hranišča za premog in drugo robo, ktere so si pridobili ali sozidali po dovolbi državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo železnična pritiklina.

Člen 21. Še se državni upravi pridržuje pravica, če bi se vkljub izrečenemu svarilu po večkrat prelomile ali zanemarile dolžnosti v dopustnici ali postavah naložene, poprijeti se naredeb postavam primernih in po okolnostih, še predno izteče čas koncesije, izreči, da je koncesija ugasnila.

Člen 22. Koncesionarji prevzemajo dolžnost, kadar bodo oddajali niže službe, posebno ozirati se na doslužbene podoficirje c. kr. armade.

Resno opominjaje vsakega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljevaje koncesionarjem pravico, zastran izkazne škode pred našimi sodišči zahtevati odškodbe, dajemo vsem gosposkam, kterih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to koncesijo in vsem tem, kar se ustanovljuje v njej.

V dokaz tega izdajemo to pismo, zapečatenó z Našim večim pečatom, v Našem cesarstvu glavnem in prestolnem mestu na Dunaju, devetega dne meseca decembra v letu po odrešenju sveta, tisoč osem sto šestdeset devetem, Našega cesarjevanja dva in dvajsetem.

Franc Jožef I. r.

Taaffe I. r.

Plener I. r.

Brestel I. r.

7.

Razglas finančnega ministerstva od 18. januarja 1870,

da se Pazinski urad za odmerjanje pristojbin opusti in opravila glede odmere pristojbin, kar jih je v Istri in na Kvarnarskih otocih, prenese na Tržaško glavno davkarijo.

V Pazinu za mejno grofijo Istisko in Kvarnarske otoke postavljena glavna davkarija, ki zdaj samo kakor urad pristojbine (davščine) odmerjajoči delo ima, bode konec januarja 1870 popolnoma opuščena in prestala.

Počemši od 1. februarja 1870 bo opravila, ki se tičejo odmere pristojbin, za Istro in Kvarnarske otoke za zdaj oskrbovala Tržaška glavna davkarija (urad za odmerjanje pristojbin).

Le-to se razglašuje z ozirom na razpisa finančnega ministerstva od 15. septembra 1864, Drž. z. št. 77 in od 10. septembra 1868, Drž. z. št. 129.

Brestel l. r.

8.

Razglas finančnega ministerstva od 23. januarja 1870,

da sta se okoliša finančnih okrajnih ravnateljstev Inšpruškega in Briksenskega nekoliko spremenila.

Glurnški sodni okraj se je v finančnem oziru iz Inšpruškega finančnega okraja odločil in zopet pridružil uradnemu okolišu Briksenskega finančnega okrajnega ravnateljstva.

To se daje na znanje z ozirom na razglas od 29. septembra 1854 (Državnega zakonika št. 257).

Brestel l. r.

9.

Razglas finančnega ministerstva od 24. januarja 1870,

da se je Heinersdorfska mala colnija II. razreda na Českem preuredila v malo colnijo I. razreda.

Heinersdorfska mala colnija II. razreda, v Libereškem uradnem okraju na Českem, ki je imela začasno oblasti male colnije I. razreda, prenarodila se je dokončno v malo colnijo I. razreda.

Brestel l. r.

10.

Razglas finančnega ministerstva od 25. januarja 1870,

da se je s 1. dnem januarja 1870 Novo-Ickanska mala colnija I. razreda v Bukovini premestila v tamkejšnji kolodvor železnice Levovsko-Črnoviško-Jaške, in da je dobila oblast za okrajšani postopek.

Novo-Ickanska mala colnija I. razreda v Bukovini prestavila se je s 1. dnem januarja 1870 v ondešnji Sučavsko-Ickanski kolodvor Levovsko-Črnoviško-Jaške železnice, in je prejela oblast, poprijeti se okrajšanega colnega postopka ali ravnanja, kakor velewa za blago po železnicah voženo predpis od 18. septembra 1857 (Drž. zak. št. 175).

Brestel l. r.

